

vzdělávání na polských školách a jednak posilovat rovnost příležitostí (viz OECD 2011a). V návaznosti na reformní cíle, a plánovaný vstup Polska do Evropské unie, byla provedena řada reformních opatření týkajících se také legislativní oblasti a koncepčních dokumentů. Na základě aktuálních legislativních a koncepčních dokumentů lze charakterizovat polský přístup k definici kvality a efektivity ve vzdělávání (viz např. *Ustawa o systemie oświaty, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*, MENS 2005, UNESCO 2012c):

1. Polská legislativa přiznává všem občanům Polska právo na bezplatné vzdělávání v souladu s jejich předpoklady. Důraz je v tomto ohledu kladen jak na aspekt rovnosti, tak na aspekt excelence. Poznamenejme, že první aspekt má i svou územní dimenzi, kde je legislativně explicitně zakotven zájem o snižování rozdílů ve vzdělávacích příležitostech zejména mezi městy a venkovem. Druhý aspekt je pak mimo jiné spojen s možností utváření individuálních plánů či s možností rychlejšího absolvování školy (viz *Ustawa o systemie oświaty*, srovnej rovněž se Smoczynska et al. 2012). Formulace legislativně zakotvených cílů základních a středních škol klade důraz na rozvoj kompetencí žáka a formování jeho osobnosti tak, aby byl připraven účastnit se procesu celoživotního učení (viz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*, rovněž Smoczynska et al. 2012, UNESCO 2012c). Konečně polská legislativa v oblasti vzdělávání zmiňuje potřebu souladu nabídky vzdělávání a poptávky trhu práce, a to se zohledněním vlivů různých prostorových úrovní včetně úrovně globální (viz *Ustawa o systemie oświaty*).
2. Polská *Strategia rozwoju edukacji na lata 2007-2013*²³ navazuje svým obsahem na vzdělávací politiku Evropské unie, přičemž formuluje dva hlavní cíle (MSEM 2005):
 - První cíl usiluje o zvyšování podílu osob, které dokončily alespoň středoškolské vzdělání, a to při zachování kvality polského vzdělávání.
 - Druhý cíl se týká rozvoje kompetencí pro aktivní účast jedince ve společnosti.

Dokument dále uvádí, že vzdělání jako takové umožňuje předcházet sociálnímu vyloučení osob, a proto vyzvedává potřebu vyrovnávat vzdělávací příležitosti již v raném věku žáka. Současně dokument zmiňuje potřebu jednak plného využití schopností jedince a jednak potřebu adaptovat vzdělávací cíle na potřeby trhu práce, včetně schopnosti reagovat na změny spojené s rozvojem technologií respektive s globalizací (viz MSEM 2005, srovnej rovněž s UNESCO 2012c).

Dva výše uvedené body pokrývají definice různých konceptů kvality ve vzdělávání, které byly vymezeny v úvodu kapitoly. Koncept excelence/rovnosti je zakotven ve snaze plně využít potenciál jedince a současně vyrovnávat vzdělávací příležitosti. Toto se projevuje rovněž v preferovaném přístupu zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu a nikoliv do speciálních škol (viz Smoczynska et al. 2012). Koncept souladu s účelem a průchodu vzdělávací soustavou lze identifikovat ve vztazích vzdělávání a trhu práce respektive v předpokladech dalšího vzdělávání. Naopak koncept ekonomické efektivity není detailněji rozváděn. Obecným trendem reformního procesu polského vzdělávacího systému však je posilování výsledkově orientovaného systému řízení (viz např. IQAS 2012, OECD 2011a, Dabrowski a Wisniewski 2011).

²³ Strategie rozvoje vzdělávání na roky 2007-2013